

Яна Грищенко,
к. філол. н., доцент,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»
Сергій Грищенко,
к. техн. н., доцент,
Філія «Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут
залізничного транспорту» ПАТ «Укрзалізниця»

ДО ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ФАХІВЦІВ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Ключові слова: професійно-орієнтована англійська мова, залізничний транспорт, фахівці, студенти, методи навчання

Потреба у підвищенні якості знання професійно-орієнтованої англійської мови фахівців залізничного транспорту збігається з оголошеним загальним державним курсом на європейську інтеграцію України, в частині її стратегічного, політичного, соціально-економічного партнерства з Євросоюзом. Найкоротший шлях до встановлення дружніх політичних, соціально-економічних та технологічних відносин між партнерами – це діалоги між фахівцями на різних рівнях та обмін відповідною документацією. Але для цього треба мати певні договірні інструменти, одним з яких є спільна мова спілкування, якою фактично є англійська мова, незалежно від національної приналежності комунікантів. Рівноцінне володіння англійською мовою є особливо важливим для розуміння питань, що обговорюються при створенні та модернізації або адаптації складної залізничної техніки: локомотивів, моторвагонного рухомого складу, вагонів, систем електронного керування тощо. Недостатність взаєморозуміння між її розробником нової техніки, виробником і замовником може привести, при експлуатації цих виробів, до значних втрат внаслідок невідповідності надійності виробів умовам експлуатації в Україні, а отже, до значних додаткових витрат на доопрацювання і обслуговування цієї техніки.

Сьогодні, у галузі професійно-орієнтованого навчання англійської мови у ВНЗ проводяться активні розвідки. Особливості викладання англійської мови у технічних ВНЗ вивчають такі вчені як Г. В. Барабанова [1], О. І. Крат [2], О. Г. Поляков [3], О. Б. Тарнапольський [4]. Залізничний напрям професійно-орієнтованого навчання англійської мови досліджений мало. Особливу увагу та цікавість привертає робота Л. Кузьміної [5], яка пропонує систему вправ для формування термінологічної компетентності студентів залізничних спеціальностей ВНЗ. Однак, проблема потребує додаткової уваги і формування загальної методики оволодіння англійською мовою фахівцями залізничних спеціальностей.

Слід зазначити, що англійську мову вивчають у всіх вищих навчальних закладах України технічного спрямування, у тому числі залізничного. Проте, в наслідок недостатньо спеціалізованого методичного забезпечення та існуючої складності для викладачів-гуманітаріїв навчити студентів тлумаченню на англійській мові вузькоспеціалізованих технічних понять залізничної галузі, випускники ВНЗ та фахівці залізничних підприємств у своїй більшості не спроможні вільно спілкуватися з професійних питань зі своїми іноземними колегами, вивчати необхідну іноземну технічну літературу та вести договірну роботу з іномовними представниками.

Для покращення згаданого вище становища, пропонується у стислі терміни розділити вивчення професійної англійської мови у технічних ВНЗ на два етапи з метою підвищення її знання фахівцями залізничної галузі. На першому етапі виконується навчання загальнотехнічної англійській мові за існуючими програмами і методиками, при цьому знання студентів виводяться на приблизно однаковий рівень. На другому етапі виконуються навчання професійно-орієнтованої англійської мови, спрямованої на відповідну галузь техніки. Викладачі-лінгвісти що будуть викладати на другому етапі повинні пройти навчання основам технічних наук за галузевими напрямами відповідно до спеціалізації студентів, яким вони викладають. Крім того, для викладання можуть залучатися фахівці з відповідних технічних наук, які володіють

англійською мовою на середньому рівні, після проведення з ними відповідного навчання для підвищення рівня їх знань з цієї мови. У обох випадках бажано, щоб викладачі професійно-орієнтованої англійської мови пройшли стажування у професійному англійськомовному середовищі з відповідної галузі, у нашому випадку залізничній. За цією ж схемою можуть проводитися навчання і на курсах підвищення кваліфікації з англійської мови професійно-орієнтованого спрямування для залізничних спеціальностей.

Щодо методичного забезпечення викладання професійно-орієнтованої англійської мови для залізничної галузі, то в Україні воно розвинено недостатньо. Англо-українські та українсько-англійські словники залізничної тематики практично відсутні. Видано один підручник [6], один навчальний посібник [7] і серію методичних вказівок до розмовних тем на залізничну тематику [8; 9; 10]. Матеріал за яким можливо б було вдосконалювати знання з англійської мови залізничного спрямування відсутній.

Отже, нагальна проблема викладання професійно-орієнтованої англійської мови є актуальною, потребує детального дослідження і якнайшвидшого вирішення.

Список використаних джерел:

1. Барабанова Г.В. Методика навчання професійно-орієнтованого читання в немовному ВНЗ: монографія / Г.В. Барабанова. – К.: Фірма «Інкос», 2005. – 315 с.
2. Крат О.І. Компоненти системи навчання іноземної мови професійного спрямування через зміст професійної діяльності / О. І. Крат // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. – Серія "Педагогіка і психологія". – 2011. – № 2(2). – С. 69-74.
3. Поляков О. Г. Концепция профильно-ориентированного обучения английскому языку в высшей школе : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / Поляков Олег Геннадиевич. – Тамбов, 2004. – 308 с.
4. Тарнопольський О. Б. Методика навчання студентів вищих навчальних закладів письма англійською мовою : [посібник для студентів вищих навчальних закладів] / О. Б. Тарнопольський, С. П. Кожушко. – Вінниця : Нова книга, 2008. – 288 с.

5. Кузьміна Л. Система вправ для формування термінологічної компетентності студентів залізничних спеціальностей ввз [Текст] / Лідія Кузьміна // Українська мова і література в школі. – 2013. - № 4. – С. 39-41.
6. Донець С.М, Ель Кассем О.В, Золотаревська Л.І., Нешко С.І. Business English in Rail Engineering: Підручник. – Харків: УкрДУЗТ, 2015. – 126с.
7. Донець С.М. Англійська мова для студентів залізничних вузів: навч. посібн. / С. М. Донець, О. В. Коростильова, Л. І. Токмакова, В. М. Михайленко, О. П. Фіщенко, О. М. Зінченко. – Х.: УкрДАЗТ, 2008. – 334 с.
8. Методичні вказівки до розмовної теми “Мій фах” з розвитку навичок професійного спілкування для студентів 2 курсу спеціальності “Рухомий склад та спеціальна залізнична техніка (Вагони)” (англ. мова) / Укл. Л. І. Токмакова, Л. М. Загрійчук. – Х.: УкрДАЗТ, 2005. – 35 с.
9. Методичні вказівки до розмовної теми “My speciality – Railway Traffic Operation” з розвитку навичок професійного спілкування для студентів 2 курсу факультету УПП (англ. мова) / Укл. С. М. Донець. – Х.: УкрДАЗТ, 2009. – 29 с.
10. Методичні вказівки до розмовної теми “Українські залізниці” з розвитку навичок професійного спілкування для студентів 2 курсу всіх спеціальностей (англійська мова) / Укл. О. П. Фіщенко. – Х.: УкрДАЗТ, 2006. – 17 с.